

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 29 maj 1996

avseende vissa offentliga åtgärder som Italien vidtagit till förmån för Breda Fucine Meridionali SpA

(Endast den italienska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(96/614/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 92 och 93 i detta,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artiklarna 61 och 62 i detta,

efter det att berörda parter beretts tillfälle att inkomma med synpunkter, i enlighet med de ovan nämnda artiklarna, och

med beaktande av följande:

I

Genom en skrivelse av den 10 mars 1995 informerade kommissionen Italiens regering om sin avsikt att inleda förfarandet som föreskrivs i artikel 93.2 i Romfördraget avseende det stöd som beviljats Breda Fucine Meridionali, (nedan kallat "BFM").

Efter en formell anmälan som inlämnats av en konkurrent till BFM anmodade kommissionen, i en skrivelse av den 17 oktober 1994, de italienska myndigheterna att lämna upplysningar om det statliga stöd som det påstods att firma BFM hade fått.

Mot bakgrund av de upplysningar som lämnats kunde kommissionen konstatera följande:

— BFM är ett företag som kontrolleras av Finanziaria Ernesto Breda, som ingick i den statliga företags-

gruppen EFIM. EFIM-gruppen hade försatts i likvidation i juli 1992.

— Vad gäller Finanziaria Ernesto Breda hade det företaget försatts i tvångslikvidation genom ett ministerbeslut av den 11 mars 1994, vilket fattats av Italiens finansminister. I beslutet anges att företaget hade ett underskott på 803 miljarder italienska lire, vilket innebar bestående insolvens för företaget.

— BFM är bl.a. specialiserat på järnvägsutrustning, i synnerhet korsningsstycken av stål, och arbetar inom samma marknadssektor som det anmälande företaget. Det bör påpekas att tillverkningen av korsningsstycken motsvarade mer än 40 % av BFM:s totala produktion.

— BFM befinner sig i en ekonomiskt ohållbar situation. På grundval av tillgängliga uppgifter kunde kommissionen konstatera följande:

— Under 1992 hade BFM gjort förluster i storleken 27,6 miljarder lire, på en omsättning på 18,5 miljarder lire.

— Under 1993 hade förlusterna ökat och nått 36 miljarder lire, medan omsättningen hade sjunkit till 13,5 miljarder lire.

— Under 1993 uppgick BFM:s skulder till 88,7 miljarder lire av det totala ursprungliga aktiekapitalet på 17 miljarder lire, som förlorats till följd av företagets förluster.

— Under perioden 1985–1994 hade Finanziaria Ernesto Breda och EFIM vid ett flertal tillfällen ingripit för att stödja BFM genom kapitaltillskott till företaget, förlusttäckning och lån.

— BFM lyckades hålla sig kvar på marknaden och undvika att upplösas bland annat tack vare en ad hoc-bestämmelse i artikel 7 andra stycket i lagdekret nr 487 av den 19 december 1992, som sedan omvandlades till lag nr 33 av den 17 februari 1993 (nedan kallad "lag nr 33/1993") om avveckling av den offentliga koncernen EFIM. Denna ad hoc-bestämmelse omfattade enbart företag som kontrollerades av EFIM.

Dessa överväganden förklarar de stora svårigheter som kommissionen haft att avgöra huruvida stöden ifråga är förenliga med den gemensamma marknaden och då särskilt EFIM:s och Finanziaria Ernesto Bredas kapitaltillskott, förlusttäckning och lån till förmån för BFM, samt det faktum att de allmänna civilrättsliga italienska reglerna för likvidation och upplösning av aktiebolag inte tillämpats i fallet BFM. Kommissionen ansåg det därför nödvändigt och lämpligt att inleda förfarandet enligt Romfördragets artikel 93.2 avseende dessa stöd.

II

Inom ramen för detta förfarande har kommissionen uppmanat Italiens regering att inkomma med synpunkter och de övriga medlemsstaterna och berörda tredje parter har informerats genom ett meddelande som offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.⁽¹⁾

Företaget Manoir Industries SA (Manoir) har till kommissionen, genom en skrivelse av den 21 november 1995, inkommit med synpunkter vilket även Tysklands regering gjort genom en skrivelse av den 6 december 1995. Kommissionen har vidarebefordrat dessa synpunkter till de italienska myndigheterna i en skrivelse av den 31 januari 1996, där de italienska myndigheterna uppmanas att svara inom 15 dagar. Än idag har det inte kommit något svar från de italienska myndigheterna.

Manoir, som är ett franskt företag som konkurrerar med BFM på marknaden för korsningsstycken hävdar följande i de synpunkter som lämnats in:

- BFM har kunnat förbli aktivt på marknaden tack vare de statliga stödåtgärder som vidtagits till förmån för företaget och särskilt ett undantag från italiensk rättspraxis för konkurs och likvidation av företag, som införts i lag nr 33/1993.
- Från och med juli månad 1992 kunde BFM ställa in alla betalningar till leverantörer.
- BFM har flera gånger om uttömt sitt kapital och företagets tillgångar är negativa.
- Sedan flera år tillbaka är BFM verksamt även om tillgångarna är negativa.
- Konkurrensen på gemenskapsmarknaden för korsningsstycken har följaktligen snedvridits allvarligt, vilket fått besvärliga följder för Manoir, som är ett

privat företag och således tvingats att stå emot konkurrensen från BFM med egna tillgångar, vilka av nödvändighet är begränsade.

Slutligen hävdar Manoir att de berörda stöden inte kan omfattas av det undantag som avses i artikel 92.3 i Romfördraget och därför uppmanar företaget kommissionen att omedelbart kräva att de italienska myndigheterna återkräver stöden.

Tysklands regering stödjer i sina synpunkter kommissionens beslut att inleda förfarandet och hävdar att de stödåtgärder som vidtagits av Italiens regering genom EFIM och Finanziaria Ernesto Breda aldrig skulle ha beviljats av en privat investerare i en marknadsekonomi, med tanke på omfattningen av BFM:s skulder, som hela tiden ökat och med tanke på företagets ekonomiska situation. På grund av detta utgör stödåtgärderna statligt stöd.

I skrivelsen av den 24 maj 1995 hävdar Italiens regering följande som svar på kommissionens beslut att inleda förfarandet:

- Under den period som föregick likvidationen av EFIM-gruppen (juli 1992), omfattades BFM inte av någon form av garantisystem eller garantiåtgärd.
- Under likvidationsförfarandet av EFIM betalade likvidatorn endast ut några förskott till BFM för utbetalning av löner till de anställda, och sedan 1992 har BMF, med undantag av ovannämnda förskott, varken erhållit medel från Finanziaria Ernesto Breda som kontrollerade BMF eller från någon annan. Den likvidator som utsetts av Italiens regering för likvidationen av EFIM-gruppen tillämpade hela tiden principen om en privat investerare i en marknadsekonomi och har alltid, oavsett omständigheterna, uppträtt exakt som en sådan med den skillnaden att likvidationen av EFIM reglerades av den italienska lagstiftningen för den statliga gruppen EFIM.
- Under de senaste åren har BFM:s skuldnivå inte ökat på grund av de nya lån som beviljats företaget, utan enbart på grund av räntan på den samlade skulden, eftersom all finansiering beviljats till marknadsräntnivå.
- All finansiering som moderföretagen beviljat BFM var framför allt avsedd för produktiva investeringar, som då de vidtogs mycket väl kunde ha utsikter att bli lönsamma.
- Även om dessa ingripanden skulle komma att betraktas som statligt stöd så borde de kunna omfattas av undantaget i artikel 92.3 i Romfördraget, med beaktande framför allt av: i) företagets situation och dess framtidsutsikter, ii) dels överlåtelse till tredje man, iii) dels lokalisering av företaget till södra Italien, en region som uppfyller kraven för att omfattas av Romfördragets artikel 92.3 a.

⁽¹⁾ EGT nr C 293, 8.11.1995, s. 8.

- Företaget skulle ha blivit lönsamt igen. Redan under 1995 skulle BFM, bortsett från den samlade skulden och ränteutgifterna, ha gått med vinst, om än minimal. För år 1996 förutspås att företaget kommer att göra avsevärda vinster.
- Till följd av detta förefaller ett negativt beslut orättmätigt då det skulle innebära en likvidation av företaget, utan hänsyn till de ansträngningar som gjorts för att omstrukturera det.
- De bestämmelser i artikel 7 andra stycket i lag nr 33/1993, som tillfälligt upphäver tillämpningen av artiklarna 2446 och 2447 i civillagen för EFIM, är endast avsedda att göra det möjligt för företagen inom EFIM att utöva sin verksamhet under den tid som är absolut nödvändig för att avsluta likvidationen av koncernen.

III

Till att börja med är det nödvändigt att fastställa vilka regler i gemenskapsrätten som är tillämpliga på ärendet i fråga och då ta hänsyn till den marknad, dvs. marknaden för korsningsstycken av manganjärn för järnvägar, som kan påverkas negativt av dessa åtgärder.

Medan järnvägsskenorna omfattas av Parisfördraget, så omfattas korsningsstycken och växlar av artiklarna 92 och 93 i Romfördraget, vilket framgår av indelningen i kapitel 73 i Kombinerade nomenklaturen, avseende "artiklar av järn eller stål" (nr 7302 30 00 — växeltungor, korsningsstycken, växelstag och andra korsnings- och växeldetaljer). Även BFM:s övriga produkter omfattas av Romfördraget.

I artikel 92 i Romfördraget fastställs att, om inte annat föreskrivs i fördraget, stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel av vilket slag det än är som snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Frågan är därför i) huruvida, de påstådda statliga åtgärderna till förmån för BFM innebär statligt stöd, och, om så är fallet, ii) huruvida de påverkar handeln mellan medlemsstaterna, samt iii) huruvida de kan vara berättigade till undantag enligt bestämmelserna i artikel 92.3 och sålunda kan anses som förenliga med den gemensamma marknaden, även om det är fråga om lagstridigt stöd på grund av att det inte anmälts till kommissionen.

IV

Det framgår av utredningen i ärendet att firma BFM, som bildades i mitten av 1960-talet och som aldrig gjort några vinster, gjort betydande förluster under de tio senaste åren. Kommissionen har tillgång till företagets bokföring för dessa år. Skulden, som överskred 85 miljarder lire i slutet

av 1994, motsvarar nu fem gånger det ursprungliga aktiekapitalet på 17 miljarder lire. Bara under perioden 1990–1994 har BMF gjort följande förluster:

- 1990: 18 miljarder lire på en omsättning om 14,6 miljarder lire.
- 1991: 14 miljarder lire på en omsättning om 18,4 miljarder lire.
- 1992: 27,6 miljarder lire på en omsättning om 19,9 miljarder lire.
- 1993: 36,1 miljarder lire på en omsättning om 14,7 miljarder lire.
- 1994: 13,8 miljarder lire på en omsättning om 20,6 miljarder lire.

Under perioden 1985–1994 har företaget av den statliga företagsgruppen EFIM och av det av denna kontrollerade Finanziaria Ernesto Breda fått hjälp genom följande åtgärder:

- a) Kapitaltillskott: 7 miljarder lire år 1986 och 5 miljarder lire år 1987.
- b) Förlusttäckning: 7,1 miljarder lire år 1985, 11,2 miljarder lire år 1987, 3,9 miljarder lire år 1988, 11,6 miljarder lire år 1990, 17 miljarder lire år 1991.
- c) Finansiering från moderföretagen, vilket gör att BMF idag har en skuld på 57 miljarder lire till Finanziaria Ernesto Breda och en skuld på 6 miljarder lire till EFIM. Därvid bör det påpekas att EFIM självt, genom sin skrivelse av den 20 februari 1996, med begäran om att kommissionen skall godkänna att dessa skulder upptas som tillgångar, erkänner att BFM har skulder på cirka 63 miljarder lire.

Med tanke på vad som framkommit ovan finns det anledning att anta att BMF redan innan ad-hoc-bestämmelserna (som behandlas under V) trädde i kraft i juli 1992 lyckades hålla sig kvar på marknaden tack vare de statliga ingripanden som gjordes till förmån för företaget, dvs. å ena sidan finansieringen och å andra sidan kapitaltillskott och förlusttäckning som gjorts av de båda moderföretagen.

För att fastställa huruvida åtgärderna ifråga utgör statligt stöd bör det påpekas att kommissionen anser att de statliga företagen kan dra fördelar av det faktum att de är statsägda (jfr meddelandet till medlemsstaterna av den 13 november 1993) (1). Detta är fallet om staten delar ut statliga medel under omständigheter som går utanför dess roll som ägare.

Om statliga medel tillhandahålls på villkor som är förmånligare än de villkor som en privat ägare skulle tillhandahålla ett privat företag i samma finansiella och konkurrensmässiga situation, eller om de tillhandahålls av staten till ett statligt företag, men däremot inte skulle tillhandahållas av en privat ägare till ett motsvarande

(1) EGT nr C 307, 13.11.1993, s. 3.

privat företag i samma finansiella situation, erhåller det statliga företaget förmåner som privata ägare inte kan ge sina företag, varvid konkurrensen på den gemensamma marknaden följaktligen blir snedvriden. I detta avseende är det av ringa betydelse om stödet till det statliga företaget lämnas av staten direkt eller om det lämnas indirekt via ett holdingbolag eller andra statliga företag.

På samma sätt har Europeiska gemenskapernas domstol konsekvent hävdad, från och med domarna av den 21 mars 1991 i mål C-303/88⁽¹⁾, Italien mot kommissionen och mål C-305/89, Italien mot kommissionen⁽²⁾, att det för att fastställa huruvida ett statligt ingripande utgör statligt stöd eller ej krävs en bedömning av de eventuella skillnaderna mellan statens villkor för att tilldela det offentliga företaget medel och de villkor som en privat investerare skulle godta för att tillhandahålla medel till ett jämförbart privat företag under normala marknadsekonomiska förutsättningar. Domstolen fastslår dessutom i sin dom av den 3 oktober 1991 i mål C-261/89, Italien mot kommissionen⁽³⁾, "att det faktum att en finansiering är avsedd för produktiva investeringar utesluter inte i sig att en sådan åtgärd innebär stöd, då det med tanke på företagets situation förefaller osannolikt att en privat investerare skulle ha gjort en sådan kapitalöverföring".

De åtgärder som det rör sig om, dvs. de upprepade lånen, kapitaltillskotten och förlusttäckningarna till förmån för ett företag som BMF — som aldrig gått med vinst och som under normala ekonomiska och juridiska omständigheter redan skulle ha varit upplöst till följd av de förluster som lett till att aktiekapitalet förbrukats i sin helhet — kan inte betraktas som åtgärder som en privat investerare under normala omständigheter skulle ha vidtagit i sin normala verksamhet.

Med andra ord utgör de statliga ingripandena statligt stöd, eftersom en privat investerare under liknande omständigheter och enligt normal praxis, oavsett om denne är av EFIM:s eller Finanziaria Ernesto Bredas storlek, skulle ha låtit bli att överföra kapital till eller finansiera en sådan verksamhet, med mindre än att det utarbetats en omstruktureringsplan för företaget som skulle kunna återupprätta dess lönsamhet. Av utredningen i ärendet framgår dock inte att det någonsin planerats någon verklig omstrukturering av BMF, ej heller att en sådan skulle ha varit avsikten med de statliga åtgärder som anmälts här.

I verkligheten är det snarare mycket troligt att ägaren, om BMF hade varit ett privat företag, för länge sedan hade

låtit företaget försättas i konkurs. Faktum är att en privat företagare i avsaknad av en adekvat omstruktureringsplan svårigen låter ett företag vara kvar på marknaden när dess förluster överstiger omsättningen och inte ger företagaren några ekonomiska fördelar alls. Om den privata investeraren, vars beteende skall jämföras med det statliga ingripandet, inte betar sig som en investerare brukar, dvs. investerar med tanke på att göra en vinst på lång eller kort sikt, så måste det vara så att investeraren ingriper för att säkerställa fortlevnaden för ett företag med lättare svårigheter och som efter omstrukturering borde kunna bli lönsamt igen. Så är icke fallet vad gäller BFM, vars skulder är så stora att all lönsamhet, även på lång sikt, är utesluten. Ingen privat investerare som är verksam under normala marknadsekonomiska villkor skulle kunna tillåta sig att fortsätta att finansiera ett företag med ett så stort underskott under en så lång tid, inte ens ur ett långsiktigt perspektiv eller med avsikten att verksamheten skulle kunna överföras.

Mot bakgrund av vad som framkommit ovan anser kommissionen att de statliga åtgärder som behandlats utgör statligt stöd i enlighet med Romfördragets artikel 92.

V

Artikel 7 andra stycket i lag nr 33/1993 innehåller bestämmelser om att de tvingande bestämmelserna i artiklarna 2446 och 2447 i den italienska civillagen inte skall tillämpas på företag som ingår i företagsgruppen EFIM, däribland BFM. Enligt denna artikel skall ett företag upplösas, bland annat om dess aktiekapital till följd av förluster kommit att understiga det lagstadgade minimibeloppet (200 miljoner lire). BFM har lyckats hålla sig kvar på marknaden och undvika att upplösas, vilket är det öde som skulle ha drabbat vilket annat privat företag som helst, tack vare dessa ad hoc-bestämmelser om undantag från de allmänna reglerna i artikel 7 i lag nr 33/1993. Om bestämmelserna i civillagen hade tillämpats på BFM hade detta kunnat leda till konkurs för BFM och till att företaget försvunnit från marknaden.

Dessa ad hoc-bestämmelser, som inte är någon allmän åtgärd utan en specifik åtgärd som vidtas till förmån för ett specifikt företag, utgör statligt stöd då framför allt BFM härigenom kunnat låta bli att betala sina skulder till staten och till statliga företag, inklusive de skulder BFM ådragit sig gentemot offentliga finansieringsinstitut. På samma sätt skulle det vara möjligt för BMF att förbli verksam på marknaden, genom denna nationella bestämmelse, utan att betala tillbaka det statliga stöd som förklarats oförenligt och utan att upplösas. Således skulle detta beslut inte få någon praktisk verkan.

⁽¹⁾ Rec. 1991, s. I-1433.

⁽²⁾ Rec. 1991, s. I-1603.

⁽³⁾ Rec. 1991, s. I-4437, punkt 9 i motiveringen.

Dessa särskilda bestämmelser som härrör från juli 1992 skulle ha slutat gälla i slutet av 1994. Detta till trots har Italien genom ett ministerdecret av den 24 januari 1996 förlängt giltighetstiden med år 1996 för den särskilda ordningen för likvidationen av EFIM, till förmån för ett antal företag inom företagsgruppen som ännu inte avyttrats eller försatts i konkurs, vilket gäller BFM. Således har Italiens regering sedan i juli 1992 skyddat och fortsätter att skydda BFM från en eventuell konkurs eller likvidation genom att helt ändra det ursprungliga värderingsunderlaget för likvidationen av EFIM eller för ett system som skulle tillämpas endast under den tid som var absolut nödvändig för att överföra verksamheten till tredje part eller för att likvidera företagen inom företagsgruppen.

Det är uppenbart att varje förlängning som görs av detta system till förmån för BFM som förorsakar en allvarlig snedvridning av konkurrensen på den gemensamma marknaden bara kan vara berättigat om det finns objektiva giltiga skäl. De italienska myndigheterna har dock aldrig angett någon form av skäl till att det skulle vara nödvändigt att förlänga specialbestämmelsernas giltighet, utöver att man angett att det behövdes tid för att finna en köpare. Det är uppenbart att ett sådant skäl inte kan godtas för det skulle innebära att de italienska myndigheterna skulle kunna förlänga bestämmelsernas giltighet på obestämd tid efter eget gottfinnande, fram tills att man lyckas finna en köpare.

Det faktum att det har varit omöjligt att finna en köpare under hela denna visar dessutom på vilken katastrofal ekonomisk situation som BFM befinner sig i. Situationen är så allvarlig att det är omöjligt att sälja företaget inom en rimlig tidsperiod.

Härav följer att till och med förlängningen av giltigheten för bestämmelserna i lagen ifråga — dvs. artikel 7 andra stycket i lag nr 33/1993, som förlängts genom ministerdecret av den 24 januari 1996 — måste betraktas som statligt stöd, eftersom BFM härigenom på konstlad väg kunnat förbli aktivt på marknaden och gynnats gentemot konkurrerande företag, vilket orsakat snedvridning av konkurrensen på marknaden ifråga.

Kommissionen konstaterar dessutom att bestämmelserna om undantag i lag nr 33/1993, som förlängts genom ministerbeslutet av den 24 januari 1996, har gjort det möjligt för BFM

- att erhålla ett bidrag på 2 710 miljoner lire, som beviljats av likvidatorn för EFIM, för utbetalning av löner till övertalig personal,
- att frysa leverantörsfordringarna, som motsvarar 9 941 miljoner lire,
- att ställa in betalningarna på de lån som beviljats av finansieringsinstitutet ISVEIMER och IMI till ett belopp av 6 609 miljoner lire, och
- att ställa in betalningarna av räntor till fordringsägande banker från och med den 17 juli 1992 till ett belopp av 4 478 miljoner lire.

Det är uppenbart att alla dessa särskilda åtgärder som Italien vidtagit med avvikelse från den allmänt gällande lagstiftningen har haft som enda syfte att på konstlad väg hålla kvar BFM på marknaden från och med juli 1992 och göra det möjligt för företaget att fortsätta att driva verksamheten utan att behöva uppfylla sina finansiella åligganden gentemot de offentliga företagen.

VI

I artikel 92.1 i Romfördraget fastslås att statligt stöd som ges av medlemsstaterna är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Med avseende på definitionen av den geografiska marknaden för korsningsstycken för järnvägar måste det konstateras att det rör sig om en marknad med gemenskapsdimension. Faktum är att alla gemenskapens viktigaste producenter av korsningsstycken för järnvägar har avsevärd verksamhet inom hela gemenskapen och deltar i konkurrens med varandra i de anbudsförfaranden som anordnas av de enheter i de olika medlemsstaterna som utlyser sådana, i detta fall järnvägsföretagen, och därigenom exporterar en stor del av sin produktion till övriga medlemsstater.

Mot bakgrund av den information som kommissionen förfogar över framgår dessutom att konkurrensen skärps ytterligare på grund av den stora överkapaciteten på marknaden⁽¹⁾.

De italienska myndigheterna har understrukit att BFM:s export är av marginell karaktär. I detta avseende bör man erinra om att domstolen slår fast i den tidigare citerade domen i mål C-305/89 att "när ett företag är verksamt inom en sektor som kännetecknas av produktionsöverkapacitet och där det förekommer verklig konkurrens mellan producenter i olika medlemsstater, är varje form av statligt stöd som företaget tar emot ägnat att påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen, då företaget genom att kunna stanna kvar på marknaden förhindrar att konkurrenterna ökar sin marknadsandel samt minskar dessas möjligheter att öka sin export"⁽²⁾.

VII

Då det konstaterats att de statliga åtgärder som BFM åtnjutit utgör statligt stöd och därför påverkar handelsutbytet inom gemenskapen måste det fastställas huruvida detta stöd, som är olagligt eftersom det aldrig anmälts till kommissionen, kan bedömas vara förenligt med den gemensamma marknaden.

⁽¹⁾ Marknaden för helgjutna korsningsstycken i det europeiska järnvägsnätet kännetecknas fortfarande av överkapacitet. Under 1996 beräknas den sammanlagda kapaciteten inom gemenskapen (Manoir, BFM, Jadot, Jez Amurrio) uppgå till 8 400 korsningsstycken, medan behovet av korsningsstycken torde uppgå till högst 5 615 enheter.

⁽²⁾ Punkt 26 i motiveringen.

I artikel 92.2 och 92.3 behandlas ett antal stöd som är, eller kan vara, förenliga med den gemensamma marknaden. Enligt artikel 92.2 är stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter och stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser förenliga med den gemensamma marknaden.

Med avseende på detta skall det påpekas att artikel 92.2 inte kan tillämpas på det berörda stödet då det inte är fråga om stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter. Av utredningen i ärendet framgår dessutom att det ej heller är fråga om stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer.

De bestämmelser i artikel 92.3 som skulle kunna vara relevanta i ärendet ifråga är bestämmelserna (i punkt a) om stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning och (i punkt c) om stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

Vad gäller bestämmelserna i artikel 92.3 a måste det konstateras att de berörda stödåtgärderna inte beviljats inom ramen för ett regionalt stödprogram. Av utredningen framgår inte ens att stödet skulle ha beviljats för att skapa arbetstillfällen i en stödberättigad region. Tvärtom framgår av undersökningen i ärendet att det rör sig om isolerade åtgärder, vars enda syfte var att till vilket pris som helst säkra BFM:s fortlevnad på marknaden.

Vad gäller bestämmelserna i artikel 92.3 c hävdar de italienska myndigheterna att åtgärderna ifråga skulle ha möjliggjort en omstrukturering av BFM och att företaget där efter skulle ha blivit lönsamt igen. I detta avseende vill kommissionen påpeka att de italienska myndigheterna inte lämnat några uppgifter till stöd för påståendet att stödet skulle ha beviljats inom ramen för en omstrukturingsplan för företaget. Även om man antar att omstrukturering var en möjlighet som tagits i beaktande av beslutsfattarna inom staten så har det av fakta framkommit att varje form av omstrukturingsplan för BFM skulle ha varit felaktig eller omotiverad. Faktum är att det framgår av utredningen att det aldrig varit frågan om att omstrukturera BFM och att en eventuell omstrukturering aldrig varit syftet med de anmälda statliga åtgärderna, som bara varit rena punktåtgärder för att säkra företags fortlevnad tvärtmot all ekonomisk logik och utan något samband med en omstrukturering.

Det bör dessutom uppmärksammas att BFM även under 1995, i motsats till de italienska myndigheternas påstående om att företaget skulle vara lönsamt i nuläget, registrerat förluster som uppgår till 15 miljarder lire på en omsättning på 28,1 miljarder lire. (Förlusterna uppgick till 27,6 miljarder lire år 1992, 36,1 miljarder lire år 1993 och 13,8 miljarder lire år 1994.) Motsvarande gäller för årsre-

sultatet, före räntenetto som uppgick till: - 1 994 miljoner lire för år 1995, - 4 217 miljoner lire för år 1992, - 5 103 miljoner lire för år 1993, + 87 miljoner lire för år 1994. Mot bakgrund av detta har kommissionen skäl att hävda att det inte finns någon grund för de italienska påståendena om att BFM åter blivit lönsamt.

Slutligen är det svårt att förstå hur det påstådda driftsöverskottet kan användas, vilket de italienska myndigheterna gör, som stöd för påståendet om stödets förenlighet, utan att beakta de ränteutgifter som företaget normalt skulle ha betalat.

Det förefaller ej heller förenligt med gemenskapsrätten att ett företag som skulle ha försvunnit utan subventioner och bestämmelser som avviker från gemenskapsrätten kan få en gynnsam behandling under förevändning att lönsamheten sett till driftsresultaten har återställts, då företaget hållit sig kvar på marknaden enbart tack vare lagstridigt stöd. Dessutom bör det understrykas att de medlemsstater som i det längsta dröjer med att upphäva stödåtgärder ges en otillbörlig fördel genom ett sådant resonemang.

Kommissionen anser följaktligen att det i detta ärende inte kan beviljas något undantag på grundval av artikel 92.3 och 92.3 i fördraget.

Slutligen bör det faktum att ett beslut från kommissionen om förbud mot olagligt stöd och om återkrav av det samma skulle kunna innebära en likvidation av BFM, vilket de italienska myndigheterna hävdar, betraktas utifrån de särskilda förutsättningarna i det aktuella ärendet. BFM-ärendet faller inom ramen för den likvidationsplan för EFIM-gruppen som lämnats in till kommissionen. Denna plan innehåller bestämmelser om likvidation av de företag som efter en övergångsperiod inte funnit någon köpare. Italien har, utan kommissionens tillstånd, förlängt dessa särskilda likvidationsbestämmelser två gånger, andra gången genom ministerdecretet av den 24 januari 1996.

Då det inte har varit möjligt att finna någon köpare borde likvidationen av BFM redan ha ägt rum i slutet av 1994, vilket var den ursprungliga tidsfristen i lagen om likvidation av EFIM-gruppen. Därför skulle en likvidation av BFM bara vara en logisk följd, som förutsetts av den italienska lagstiftaren av likvidationsplanen för EFIM-gruppen, snarare än ett uttryck för en överdrivet sträng tillämpning av gemenskapsreglerna.

VIII

Mot bakgrund av ovanstående måste det fastslås att de statliga åtgärder som vidtagits till förmån för BFM utgör lagstridigt statligt stöd då dessa aldrig anmälts till kommissionen och är oförenliga med den gemensamma marknaden eftersom de inte kan omfattas av något av undantagen i artikel 92.2 och 92.3 i fördraget. De åtgärder som avses är följande:

- a) Kapitaltillskott på totalt 12 miljarder lire, varav 7 miljarder lire år 1986 och 5 miljarder lire år 1987.

- b) Förlusttäckning med 50,8 miljarder lire, varav 7,1 miljarder lire år 1985, 11,2 miljarder lire år 1987, 3,9 miljarder lire år 1988, 11,6 miljarder lire år 1990, 17 miljarder lire år 1991.
- c) Finansiering som Finanziaria Ernesto Breda och EFIM beviljat BFM och som omvandlats till en skuld på 63 miljarder lire som BFM har till de båda moderföretagen.
- d) Bestämmelserna i artikel 7 andra stycket i lag nr 33/1993, som förlängts genom ministerdekret av den 24 januari 1996, då BFM härigenom kunnat låta bli att betala tillbaka sina skulder till staten och till statliga företag, inklusive de skulder som BFM har gentemot offentliga finansieringsinstitut, och icke desto mindre kunnat förbli verksamt utan att betala tillbaka det stöd som måste förklaras oförenligt samt undvika upplösning.
- e) Bestämmelserna i lag nr 33/1993 i den utsträckning dessa bidragit till att BFM kunnat ställa in återbetalningen av de lån som beviljats av de offentliga finansieringsinstituten ISVEIMER och IMI på totalt 6 609 miljoner lire.

Enligt domstolens rättspraxis och särskilt domen av den 2 februari 1989 i mål 94/87, kommissionen mot Tyskland, måste de nationella förfarandena och bestämmelserna tillämpas på ett sådan sätt att den återbetalning som krävs i gemenskapsrätten inte i praktiken omöjliggörs⁽¹⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De statliga stödåtgärder som vidtagits till förmån för BFM är lagstridiga eftersom de, i strid med artikel 93.3 i Romfördraget, inte anmälts till kommissionen innan de genomfördes. De stödåtgärder som avses är följande:

- a) Kapitaltillskott på totalt 12 miljarder lire, varav 7 miljarder lire år 1986 och 5 miljarder lire år 1987
- b) Förlusttäckning med 50,8 miljarder lire, varav 7,1 miljarder lire år 1985, 11,2 miljarder lire år 1987, 3,9 miljarder lire år 1988, 11,6 miljarder lire år 1990, 17 miljarder lire år 1991.
- c) Finansiering som Finanziaria Ernesto Breda och EFIM beviljat BFM och som omvandlats till en skuld på 63 miljarder lire som BFM har till de båda moderföretagen.
- d) Bestämmelserna i artikel 7 andra stycket i lag nr 33/1993, som förlängts genom ministerdekret av den 24 januari 1996, då BFM härigenom kunnat låta bli att betala tillbaka sina skulder till staten och till statliga företag, inklusive de skulder som BFM har gentemot offentliga finansieringsinstitut, och icke desto mindre

kunnat förbli verksamt utan att betala tillbaka det stöd som måste förklaras oförenligt samt undvika upplösning.

- e) Bestämmelserna i lag nr 33/1993 i den utsträckning dessa bidragit till att BFM kunnat ställa in återbetalningen av de lån som beviljats av de offentliga finansieringsinstituten ISVEIMER och IMI på totalt 6 609 miljoner lire.

Dessa stödåtgärder är dessutom oförenliga med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 92 i Romfördraget.

Artikel 2

Italien skall återkräva de stöd som betalats ut till företaget BFM i enlighet med bestämmelserna i den italienska lagstiftningen avseende återkrav av statliga lån.

För att minska effekterna av dessa stöd höjs det totala beloppet med ränta som löper från den dag de beviljades fram till den dag då de återbetalas. Den räntesats som skall användas är samma som den räntesats som används av kommissionen vid beräkning av nettobidragsekvivalenten i samband med regionalt stöd under den tidsperiod det gäller.

Artikel 3

Italien skall omedelbart se till att bestämmelserna om undantag vad gäller skulder till staten och gentemot statliga företag omedelbart upphävs och ej längre tillämpas, dock bara vad gäller BFM. Dessutom skall Italien utan dröjsmål, dock bara vad gäller BFM, tillfälligt upphäva och ej längre tillämpa bestämmelserna om inställning av återbetalning av lån som beviljats av offentliga finansieringsinstitut.

Artikel 4

Italien skall inom två månader från anmälan av detta beslut underrätta kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Italien.

Utfärdat i Bryssel den 29 maj 1996.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ Rec. 1989, s. 175.